

**UCHWAŁA NR 306/XL/2014
RADY GMINY NIEGOWA**

z dnia 27 sierpnia 2014 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Gorzków Stary na lata 2014-2020

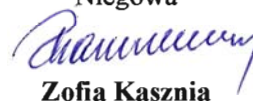
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) **Rada Gminy Niegowa uchwala**, co następuje :

§ 1. Zatwierdza się **Plan Odnowy Miejscowości Gorzków Stary na lata 2014-2020** stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Niegowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Niegowa

Zofia Kasznia

Załącznik do Uchwały Nr 306/XL/2014
Rady Gminy Niegowa
z dnia 27 sierpnia 2014 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GORZKÓW STARY 2014-2020

Fot. nr 1 – wjazd do Gorzkowa Starego od strony Bystrzanowice Dwór

**Gmina Niegowa
Powiat Myszkowski
Województwo Śląskie**

Autorzy dokumentu:
Rada Sołecka Sołectwa Gorzków Stary, Sołtys
Ks. Proboszcz

Spis treści:

1. Przedmiot, struktura i cel dokumentu	str.4
2. Charakterystyka miejscowości.....	str.5
2.1. Lokalizacja	str. 7
2.2. Środowisko przyrodnicze	str.8
2.3. Dziedzictwo historyczne	str.15
2.4. Ludność	str.17
2.5. Opieka medyczna	str. 18
2.6. Szkolnictwo	str.19
2.7. Czytelnictwo	str.20
2.8. Wykształcenie	str.21
2.9. Gospodarstwa domowe i rodziny	str.21
2.10. Turystyka.....	str.23
2.11. Pozarolnicza działalność gospodarcza	str.24
2.12. Rolnictwo	str.24
2.13. Infrastruktura techniczna	str.25
2.14. Drogi	str.25
2.15. Finanse sołectwa	str. 26
3. Analiza SWOT.....	str.27
4. Wizja rozwoju miejscowości Gorzków Stary – cel nadrzędny....	str. 29
5. Działania marketingowe i promocyjne	str. 29
6. Arkusz planowania długoterminowego	str. 29
7. Rozwój infrastruktury na terenie wsi	str. 29
8. Rozwój świadomości społeczeństwa w tworzeniu lokalnych warunków tworzenia gospodarki rynkowej	str.30
9. Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa.....	str. 30
10. Poprawa warunków życia społeczeństwa lokalnego	str. 30
11. Podniesienie jakości kapitału ludzkiego wśród młodzieży i dorosłych.....	str. 31
12. Wykorzystanie walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego dla potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji	str. 31
13. Rozwój zaplecza sportowego w celu rozwoju sportu na poziomie lokalnym	str. 32
14. Utrzymanie i wzmocnienie tożsamości miejscowości oraz wartości życia wiejskiego	str.32
15. Arkusz planowania krótkoterminowego	str. 32
16. Opis planowanych przedsięwzięć – wizja odnowy wsi	str.32
17. Zarządzanie	str. 33
18. Zgodność Planu Odnowy miejscowości z dokumentami wyższego rzędu	str. 33
INDEKSY	str. 34
SPIS TABEL	str. 35
SPIS RYSUNKÓW	str. 36
SPIS FOTOGRAFII	str. 37

1. Przedmiot, struktura i cel dokumentu

„Plan Odnowy Miejscowości Gorzków Stary w gminie Niegowa” (nazywany dalej „Planem”) jest dokumentem strategicznym. Jego przedmiotem jest odnowa miejscowości Gorzków Stary, pojmowana jako proces kształtowania warunków życia ludzi, którego animatorem i podmiotem jest lokalna społeczność. Ten proces wpływa na standard i jakość życia oraz źródła utrzymania mieszkańców, jednocześnie zachowując tożsamość miejscowości wyrażającą się wartościami życia wiejskiego, wzmacnianiem i rozwojem dziedzictwa duchowego, kulturowego i materialnego.

Uproszczona struktura Planu została przedstawiona na poniższym schemacie.

Plan Odnowy Miejscowości Gorzków Stary to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno – gospodarczej na lata 2014 – 2020. Podstawą opracowania jest:

1. NARODOWY PLAN ROZWOJU 2007 – 2013 (dokument przyjęty przez Radę Ministrów – 6.09.2005 r, po wprowadzonych zmianach) – cały dokument – wersja do druku¹
2. Strategia Gminy Niegowa przyjęta uchwałą Rady Gminy Niegowa Nr 185/XXVI/2009 z dnia 25 lutego 2009 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Niegowa na lata 2009 – 2020
3. Plan Odnowy Miejscowości Gorzków Stary na lata 2014-2020 przyjęty uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Gorzków Stary nr 1/2014 z dnia 19.08.2014 r.
4. Własna statystyka.

Struktura „Planu Odnowy Miejscowości Gorzków Stary w gminie Niegowa”

Podstawowym celem Planu jest określenie najistotniejszych kierunków działania w ramach odnowy Gorzkowa Starego, z uwzględnieniem konkretnych planowanych zadań. W wymiarze ściśle praktycznym, Plan jest niezbędny do tego, żeby miejscowość Gorzków Stary mógł się ubiegać o pomoc finansową w „Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013”.

2. Charakterystyka miejscowości

Punktem wyjścia rozważań, dotyczących działań rozwojowych ukierunkowanych na odnowę miejscowości, musi być analiza obecnego jej stanu. Aktualny stan miejscowości zostaje określony poprzez charakterystykę jej zasobów, czyli wszelkich materialnych i niematerialnych dóbr, które decydują o:

- Jakości życia mieszkańców,
- Warunkach działania podmiotów gospodarczych,
- Warunkach pobytu osób goszczących w sołectwie, w tym turystów.

¹ NARODOWY PLAN ROZWOJU 2007-2013. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 06 września 2005r., po wprowadzonych zmianach. Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

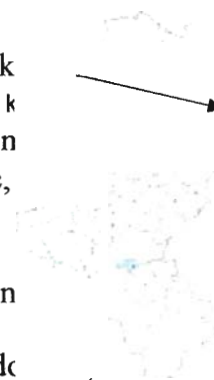
Gorzków Stary, to miejscowość wchodząca w skład sołectw ta stanowiących część niewielkiej gminy Niegowa. Dlatego lokalna społeczność łatwo może korzystać z zasobów znajdujących się w innych miejscowościach gminy Niegowa, które stanowią najbliższe otoczenie Gorzkowa Starego. W tej sytuacji uzasadnione jest dokonanie charakterystyki przedmiotowej miejscowości na tle całej gminy.

Charakterystyka obejmuje następujące kategorie czynników:

- Lokalizację,
- Środowisko przyrodnicze,
- Dziedzictwo historyczne,
- Ludność,
- Gospodarkę,
- Infrastrukturę techniczną,
- Infrastrukturę społeczną

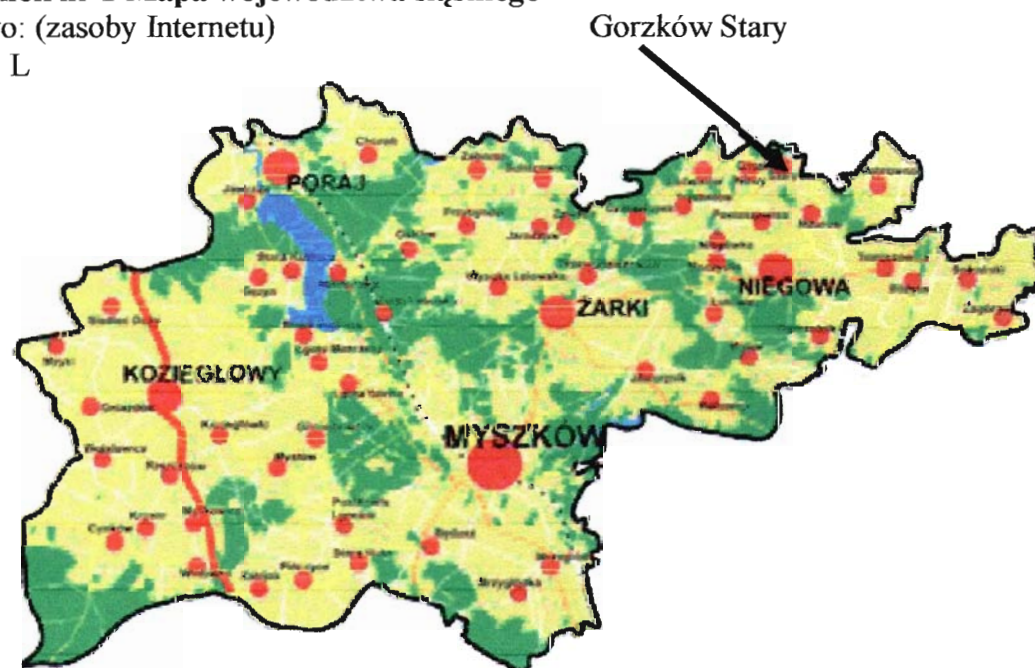
2.1. Lokalizacja

Gorzków Stary - wieś w Polsce położona w województwie śląsk w powiecie myszkowskim, w gminie Niegowa. Ta zajmuje 87,57 km² i obejmuje 20 sołectw. Są to: Antolka, Bliżyce, Bobolice, Brzezina, Dąbrowno, Gorzków Nowy, Gorzków Stary, Ludwinów, Łutowiec, Mirów, Moczydło, Mzurów, Niegowa, Niegówka, Ogorzelnik, Postaszowice, Sokolniki, Tomiszowice, Trzebnów, Zagórze, w których zamieszkuje prawie 5724 osób.² Graniczy na północy z gminą Janów; na południu z gminą Kroczyce oraz gminą Włodek; na wschodzie z gminą Lelów; na zachodzie z gminą Żarki.

Rysunek nr 1 Mapa województwa śląskiego

Źródło: (zasoby Internetu)

Rysunek nr 2 - Lokalizacja gminy w otoczeniu subregionu północnego, woj. śl. czyli powiatu myszkowskiego (źródło: zasoby Internetu)

Podobnie jak cała gmina, Gorzków Stary charakteryzuje się dobrą dostępnością komunikacyjną. W pobliżu ważna droga krajowa z Częstochowy do Kielc nr 46. Dogodny dojazd z Częstochowy lub z Kielc sprawia,

² Dane pozyskane z Urzędu Gminy Niegowa, według stanu 31.12.2013 r. Pod uwagę brano osoby posiadające stałe miejsce zameldowania, na obszarze Gminy.

że mieszkańcy odległego o 30 km miasta Częstochowy coraz częściej uznają Gorzków Stary oraz inne miejscowości gminy za atrakcyjną lokalizację dla budownictwa mieszkaniowego oraz weekendowego wypoczynku.

Fot. nr 2. Wjazd do Gorzkowa Starego od strony Gorzkowa Nowego, Złotego Potoku, Janowa, Częstochowy

2.2. Środowisko przyrodnicze

Gorzków Stary położony jest na Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej na terenie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych – „Orlich Gniazd”, na południowy wschód od Częstochowy. Jest częścią powiatu myszkowskiego należącego do województwa śląskiego. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska graniczy: od północy z Niziną Wielkopolską i Wyżyną Woźnicko-Wieluńską; od zachodu z Wyżyną Śląską i Niziną Śląską; od południa z Kotliną Sandomierską; od wschodu z Wyżyną Małopolską.

Sołectwo Gorzków Stary, podobnie jak obszar całej gminy charakteryzuje się pagórkowatym terenem urozmaiconym lasami i wapiennymi skałami. Charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem wysokości terenu dochodzącym do 320 m. n.p.m. Wieś jest typowo rolnicza. Użytki rolne - 137,14 ha, lasy - 16,39 ha, tereny zabudowane - 4,81 ha, nieużytki rolnicze - 4,08 ha, pozostałe tereny - 17,91ha.

Fot. nr 3. – Panorama miejscowości Gorzków Stary

Klimat w Gorzkowie Starym jest umiarkowany, ciepły – przejściowy. Na obszarze tym występuje duża zmienność i nieregularność stanów atmosfery z powodu ścierania się różnych mas powietrza. Powodem tych zjawisk jest ukształtowanie terenu. Masy powietrza polarno – morskiego wieją tutaj przez większość roku (72% dni w roku), co może powodować napływ zanieczyszczeń z Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Przewaga powietrza polarno – morskiego powoduje, że klimat jest wilgotny i dość chłodny. Średnia temp.

waha się od 7 do 8 stopni C. Wysoki stopień wilgotności powietrza wpływa na częste występowanie na tym obszarze mgieł.

W Gorzkowie Starym brak jest obiektów przemysłowych, dlatego też głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja substancji toksycznych pochodzących z potrzeb grzewczych. Podstawowym produktem spalania jest węgiel kamienny i koks. Ze względów ekonomicznych mieszkańcy korzystają z niskiej jakości asortymentów węgla (muły węglowe, odpady palne). Wymiana kotłów węglowych tradycyjnych na kotły węglowe niskoemisyjne znacznie by obniżyła stan zanieczyszczenia powietrza. Słaba cyrkulacja powietrza wpływa na stan koncentracji zanieczyszczeń, szczególnie w okresie grzewczym. Natomiast korzystny wpływ na jakość powietrza mają kompleksy leśne na obrzeżu wsi. Przyjmując, że w najbliższych latach rozwój budownictwa mieszkaniowego będzie przybywać, wielu mieszkańców Gorzkowa Starego zadba o ekologię, zakładając ogrzewanie energooszczędne.

W Gorzkowie Starym nie występuje składowisko odpadów komunalnych i w przyszłości nie przewiduje się jego budowy. Nie posiada oczyszczalni ścieków. Do sieci wodociągowej podłączeni są wszyscy mieszkańcy. Sieć wodociągowa administrowana jest przez Gminny Zakład Komunalny w Niegowie. Studnia, która zaopatruje wieś znajduje się w Gorzkowie Nowym.

Gorzków Stary posiada szczególne walory przyrodnicze i dlatego też, występują tu liczne grupy chronionych i ginących gatunków roślin oraz zwierząt. Wiele terenu jest pod szczególną ochroną „Natura 2000” oraz pod ochroną Parków Krajobrazowych. Na terenie rezerwatu wyróżniamy: łęg jesionowo-olszowy, grąd subkontynentalny, buczynę sudecką, ciepłolubną buczynę storczykową, kwaśną buczynę niżową, bory mieszane sosnowo-dębowe i świeży bór sosnowy. Do Flory chronionej, które znajdziemy to: buławnik czerwony, czosnek niedźwiedzi, lilia złotogłów, storzan bezlistny, żywiec dziewięciolistny. Do rzadko występujących zwierząt, które żyją na terenach przyległych do wsi Gorzków Stary: wypławek alpejski, źródlaka karpacka, kozioróg dębosz, pstrąg tęczowy, pstrąg potokowy, gniewosz, myszołów włochaty, gołąb grzywacz, gołąb siniak. Stosunkowo rzadkie lub chronione zwierzęta występujące to: padalec zwyczajny, w tym również jego rzadka odmiana turkusowa, gniewosz plamisty, zaskroniec, żmija zygzakowata, ropucha paskówka, największy europejski chrząszcz jelonek rogacz, największy polski motyl zmierzchnica, trupia główka oraz paź żeglarz. Na skutek szkodliwego dla środowiska przyrodniczego oddziaływania

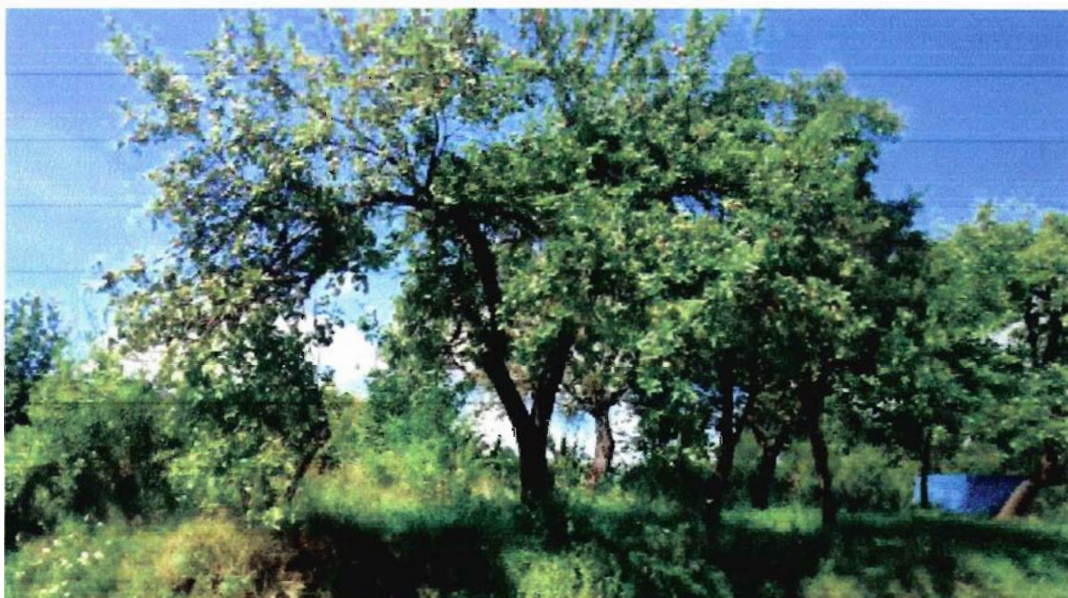
gospodarki człowieka została tu wytępiona znaczna liczba gatunków ssaków i innych rzadkich zwierząt. Dawniej charakterystyczny dla Gorzkowa Starego i okolic był np. wąż Eskulapa, który został wytępiony niemal w całej Polsce. Zwiększyła się, natomiast liczba zwierząt drobnych, szczególnie bezkręgowców. Obecnie występują zwierzęta typowe dla bardzo ciepłych i silnie zagospodarowanych obszarów chociaż można tu spotkać również wiele rzadkich gatunków zwierząt. Na szczególną uwagę wśród ssaków zasługują nietoperze, których na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej żyje 17 gatunków m.in. umieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze: nocek orzęsiony (m.in. w Jaskini Raclawickiej – jedno z dwóch największych zimowisk w Polsce), podkowiec duży (znany w Polsce z zaledwie siedmiu stanowisk, w tym trzech na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej), podkowiec mały oraz mroczek posrebrzany. Rzadkimi wśród entomofauny są tu: jelonek rogacz. Do reliktyw polodowcowych należy zaliczyć również chrząszcze jaskiniowe (*Choleva lederina gracilenta*, *Catops tristis inferus*) w Jaskini Pod Sokolą Górą.

W wodach źródeł krasowych (m.in. w Dolinie Sąsówki) zachował się relikty z epoki lodowcowej, przedstawiciel fauny bezkręgowej – wypławek alpejski (*Planaria alpina*).

**Fot. nr 5. Roślinność
w Gorzkowie Starym**

Fot nr 6. Roślinność w Gorzkowie Starym

Fot. nr 9. Dziewięciślić bezłodygowy

Fot. nr 7. Roślinność w Gorzkowie Starym

Fot. nr 8. Bluszcz pospolity

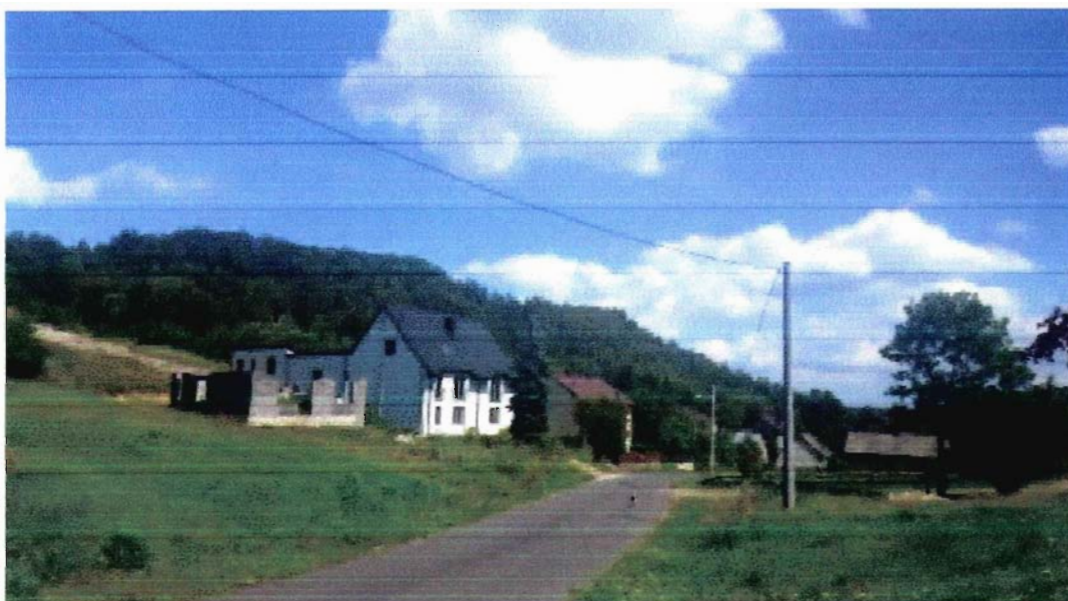

Fot. nr 10. Kalina koralowa

Fot. nr 11. Przytulnia wonna

Fot. nr 12. Góra „Chrap”

Fot. nr 13 Zbiornik wodny

2.3. Dziedzictwo historyczne

Gorzków już w XIV wieku wchodził w skład parafii lelowskiej. Za czasów Władysława Łokietka Lelów zyskał status osobnej kasztelanii, a w jego okolicach rycerstwo węgierskie za zasługi na rzecz księcia zyskało liczne nadania, m.in. Dąbrowno i Gorzków. W 1427 roku w dokumentach parafii lelowskiej wymieniony jest Gorzków, który płacił dziesięcinę proboszczowi lelowskiemu. W 1581 roku Gorzków był własnością Józefa Gorzkowskiego.

Od II połowy XVI wieku dzierżył ją Stanisław Jackowski. Po 1595 roku wieś oddano w dzierżawę Janowi Maluskiemu, następnie Andrzejowi Łagiewnickiemu. W 1706 roku Józef z Kurozwęk Męciński przekazał Gorzków razem z Postaszowicami i Trzebniewem na rzecz ojców paulinów w Leśniowie. Oficjalne przejęcie tych dóbr nastąpiło w 1707 roku. W latach 1739 – 1763 Gorzków płacił dziesięcinę na kaplicę Bystrzanowskich w Lelowie. W źródłach wymieniony jest dziedzic Gorzkowa Jan Grad, który był jednym z fundatorów tej kaplicy w XV wieku. Patronat nad tą kaplicą miał dziedzic Gorzkowa i Bystrzanowic. Według wykazu z 1823 roku w ramach dziesięciny proboszcz lelowski otrzymywał rocznie od dworu w Gorzkowie 30 zł. a od gromady z Gorzkowa 60 zł. W 1827 roku wieś miała 12 domów i 192 mieszkańców, ziemi dworskiej 373 morgi. Wioska Gorzków do połowy XIX wieku należała do parafii Lelów, następnie przez kilkadziesiąt lat do parafii w Niegowie. W 1900

roku przyłączona została do parafii Złoty Potok. W dostępnych źródłach wymieniana jest przez długi okres miejscowość Gorzków bez podziału na Nowy i Stary. Najprawdopodobniej dwór gorzkowski znajdował się na terenie dzisiejszego Gorzkowa Nowego (według podań mieszkańców na dzisiejszej posesji Marka i Anety Palów). Po parcelacji majątku przez dziedzica Paciorkowskiego ludność zaczęła osiedlać się na tej ziemi i nową część wsi nazwano Gorzkowem Nowym, a starą część Gorzkowem Starym. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa częstochowskiego. Obecnie należy do województwa śląskiego, powiatu myszkowskiego. Radnym gminnym z miejscowości Gorzków Stary i Gorzków Nowy jest P. Andrzej Golibroda, a Sołtysem sołectwa Gorzków Stary jest P. Krzysztof Kubara. W miejscowości działa czynnie jednostka OSP.

Fot. nr 14 . Remiza Strażacka w Gorzkowie

2.4. Ludność

Na dzień 31 grudnia 2013 roku gmina Niegowa liczyła 5724 osób. Gorzków Satry zamieszkiwało 142 mieszkańców, w tym mężczyzn 70 i kobiet 72.³

Aby scharakteryzować sytuację społeczną Gorzkowa Starego przeprowadzono analizę następujących parametrów: liczb ludności ze względu na ruch emigracyjny i ze względu na tych którzy się urodzili oraz zmarli, osób korzystających z pomocy społecznej, sytuacji na rynku pracy, szkolnictwo, czytelnictwo, opieka medyczna oraz sytuacja mieszkaniowa gospodarstw domowych i rodzin. Analizę dokonano na przestrzeni 10 lat wstecz, wybierając rok 2002 jako początek, 2008 jako środek, oraz 2010, a 2012 jako koniec.

Tabela nr 1 – Dane demograficzne – miejscowości Gorzków Stary w latach 2002-2012

Ludność ogółem w tym:	2002	2008	2010	2012
M	155	146	144	141
K	76	72	71	70
	79	74	73	71
Urodzenia	0	0	0	1
M	0	0	0	1
K	0	0	0	0
Zgony	0	2	1	3
M	0	1	0	2
K	0	1	1	1
Zameldowania	0	1	1	0
M	0	1	0	0
K	0	0	1	0
Wymeldowania	1	0	1	0
M	0	0	1	0
K	1	0	0	0

Podstawową kwestią występującą na terenie gminy Niegowa, w tym miejscowości Gorzków Stary jest bezrobocie. Dotyczy ono dużych grup

³ Wyliczenia wykonane na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Gminy Niegowa na dzień 31.12.2013 r.

społecznych i polega na kumulowaniu negatywnych cech położenia materialnego, społecznego i politycznego. Jest odbierane przez grupę jako nieprawidłowe, zakłóca jej prawdziwy rozwój, jest źródłem napięć społecznych i konfliktów, wywołuje niepokój.

W Gminie Niegowa na 5720 mieszkańców w tym 2850K (UGN, stan 09.2011), pozostaje 358 osób w tym 200K (WUP, 06.2011) bez pracy. To bezrobocie dotykając Gorzków Stary sprawia, że wielu mieszkańców nie posiada wykształcenia ani wyuczonego zawodu. Utrudnia to im znalezienie stałego zatrudnienia i często wymusza podejmowanie prac dorywczych, które nie są w stanie spełnić ich oczekiwań. Brak stałego zatrudnienia może dodatkowo stać się przyczyną zaniżenia poczucia własnej wartości i prowadzić do różnego rodzaju dewiacji i uzależnień np. alkoholizmu.

Powodem bezrobocia w powiecie myszkowskim i gminie Niegowa, a co za tym idzie i w Gorzkowie Starym jest zmniejszenie produkcji w sektorze prywatnym. Nasz teren jest związany bardzo z produkcją obuwia, jednak zakłady obuwnicze, nie mają zbytu na swoje towary.

2.5. Opieka medyczna

Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej mają wszyscy mieszkańcy Gminy Niegowa, a tym samym Gorzków Stary. Tuż za miejscowością Gorzków Nowy w stronę Trzebnowa w miejscowości Ludwinów znajduje się Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Niegowie- Poradnia Ogólna w Ludwinowie, do którego na przestrzeni ostatnich 10 lat z opieki medycznej skorzystało około 5500 osób⁴. Personel służby zdrowia składa się z lekarza i jednej pielęgniarki⁵.

⁴ Strategia Gminy Niegowa przyjęta Uchwałą Rady Gminy Niegowa Nr 185/XXVI/2009 z dnia 25.02.2009r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Niegowa na lata 2009 – 2020; Statystykę opracowano we własnym zakresie na podstawie wiadomości Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Społecznej w Niegowie

⁵ Strategia Gminy Niegowa przyjęta Uchwałą Rady Gminy Niegowa Nr 185/XXVI/2009 z dnia 25.02.2009r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Niegowa na lata 2009 – 2020; Statystykę opracowano we własnym zakresie na podstawie wiadomości Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Społecznej w Niegowie

Fot. nr 15 Przychodnia w Ludwinowie

2.6. Szkolnictwo

Na terenie Gminy Niegowa znajdują się placówki oświatowe (Ludwinów, Niegowa, Bliżyce, Sokolniki, Dąbrowno). Z powyższych, jedna z nich – Ludwinów swoim obwodem obejmują naukę dla dzieci z miejscowości Gorzków Stary. Na dzień 1 września 2013 roku z Gorzkowa Starego do Szkoły Podstawowej w Ludwinowie uczęszczało 11 uczniów, a do oddziału przedszkolnego 3 dzieci⁶.

⁶ Księga Uczniów SP Ludwinów – dane na dzień 31.08.2013r.

Fot. nr 16. Odnowiona Szkoła Podstawowa w Ludwinowie

2.7. Czytelnictwo

Najmłodsze pokolenie z miejscowości Gorzków Stary ucząc się w Szkole Podstawowej w Ludwinowie korzysta z biblioteki szkolnej⁷. Natomiast uczniowie uczący się w Gimnazjum im. Jana Pawła II w Niegowie z Gorzkowa Starego korzystają z Biblioteki Szkolnej i z Biblioteki Publicznej Gminy Niegowa. W tym mieszkańcy Gorzkowa Starego w przedziale wiekowym 18-67 lat.

⁷ Dane opracowane na podstawie sprawozdań statystycznych Biblioteki Szkolnej SP Ludwinów z dnia 31.08.2013r.

2.8. Wykształcenie

Analizę wykształcenia mieszkańców Gorzków Stary wykonano na podstawie wywiadów. Przedstawia się następująco⁸

Tabela nr 2 -Struktura bezrobocia w Gorzkowie Starym w zależności od wykształcenia.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób
Wyższe	4
Policealne	0
Średnie	6
Zawodowe	45
Gimnazjum i niższe	35

Źródło: www.wup-katowice.pl⁹

Jak wynika z powyższego największą grupę stanowią ludzie z wykształceniem zawodowym, a najmniejszą z wykształceniem wyższym. Analiza wykształcenia stanowi odpowiednik do sytuacji na rynku pracy, gdzie największą grupą wśród bezrobotnych stanowią osoby, które nie posiadają odpowiedniego wykształcenia.

2.9. Gospodarstwa domowe i rodziny

Miejscowość Gorzków Stary na dzień 1 sierpnia 2014r. posiada 30 gospodarstw domowych. Średnia liczba osób na jedno gospodarstwo w Gorzkowie Starym wynosi 4,73¹⁰. Powierzchnia sołectwa ogółem wynosi 167,89 ha. Liczba mieszkańców na jeden hektar wynosi 1 osoba¹¹.

⁸ Dane opracowane na podstawie wywiadów

⁹ Opracowanie własne na podstawie strony internetowej www.wup-katowice.pl

¹⁰ Strategia Gminy Niegowa przyjęta Uchwałą Rady Gminy Niegowa Nr 185/XXVI/2009 z dnia 25.02.2009r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Niegowa na lata 2009 – 2020

¹¹ Tamże,

Fot. nr 17. Gospodarstwa domowe i rolne w Gorzkowie Starym

Fot. nr 18. Sady domowe w Gorzkowie Starym

2.10. Turystyka

Sołectwo Gorzków Stary posiada dogodne warunki dla rozwoju turystyki. Walory przyrodniczo-krajobrazowe (kompleksy leśne wchodzące w skład Zespołu Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, „Natura 2000”) stanowią potencjał do rozwoju różnego rodzaju form turystyki i rekreacji. Dominującym rodzajem na terenie Gorzkowa Starego jest turystyka pobytowa (krótkoterminowa) jak również turystyka tranzytowa¹². Turystyka pobytowa dotyczy pobytów krótkoterminowych- ograniczonych do przyjazdów weekendowych (odwiedziny rodzin i znajomych) oraz rekreacji czynnej (wycieczki i grzybobrania itp.) Turystyka tranzytowa jest wynikiem dobrych połączeń komunikacyjnych z innymi miejscowościami o wysokich walorach turystycznych¹³. W sołectwie Gorzków Starym znajduje się jedno gospodarstwo agroturystyczne. Warto dodać że liczne kompleksy leśne stwarzają warunki do rozwoju turystyki weekendowej. Istnienie szlaków pieszych nasili turystykę pieszą, rowerową.

¹² Strategia Gminy Niegowa przyjęta Uchwałą Rady Gminy Niegowa Nr 185/XXVI/2009 z dnia 25.02.2009r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Niegowa na lata 2009 – 2020

¹³ Tamże,

2.11. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Obecnie w Gorzkowie Starym działalność gospodarczą prowadzi 1 osoba. Na terenie miejscowości istnieją 2 sklepy w branży ogólnospożywczej¹⁴, jedno gospodarstwo agroturystyczne.

2.12. Rolnictwo

Obecnie w Gorzkowie Starym znajdują się dwie placówki handlowe. Wieś zajmuje powierzchnię 167,89 ha. W tym: użytki rolne - 124,70 ha, lasy - 16,39 ha, tereny zabudowane - 4,81 ha, nieużytki rolnicze - 4,08 ha, pozostałe tereny - 17,91 ha.

Sektor rolny charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem gospodarstw. Przeciętna powierzchnia indywidualnego gospodarstwa wynosi około 3,2 ha. Część obszarów leży w otulinie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” i Natura 2000. Rolnictwo bazuje na uprawach zbóż oraz hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej: bydło - 10 sztuk, trzoda chlewna - 10 sztuk, konie - 2 sztuki, koza - 1 sztuka.

Istotną dziedziną jest także leśnictwo, lasy zajmują około 16,39 ha ogólnej powierzchni sołectwa Gorzków Stary.

Fot. nr 19. Rolnictwo w Gorzkowie Starym

¹⁴ Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Urzędu Gminy Niegowa

2.13. Infrastruktura techniczna

Wodociągi- sołectwo Gorzków Stary posiada własną sieć wodociagową. Administrowana jest przez Gminny Zakład Komunalny w Niegowie. Zaopatrzenie Gorzkowa Starego w wodę odbywa się z lokalnej sieci wodociagowej bazującej na własnych ujęciach wód głębinowych z utworów jurajskich. Na dzień 31 grudnia 2013r. korzysta 66 odbiorców¹⁵.

2.14. Drogi

Przez sołectwo Gorzków Stary przebiega droga gminna o długości 1300 mb.

Fot. nr 20. Droga w Gorzkowie Starym

¹⁵ Informacja pozyskana z Gminnego Zakładu Komunalnego w Niegowie na dzień 31.12.2013 r.

2.15. Finanse Sołectwa

Sołectwa w Gminie Niegowa, w tym sołectwo Gorzków Stary są najmniejszą komórką pomocniczą Gminy. Do 2009r. nie miały własnych dochodów, a sołtys i rada sołecka nie mieli większego wpływu na środki kierowane na realizację zadań na terenie wsi. W 2010 roku każde Sołectwo posiadało swój budżet w ramach tzw. funduszu sołeckiego¹⁶. Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy, środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy i służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Obecnie nie ma wyodrębnionego w budżecie Gminy funduszu sołeckiego.

¹⁶ Ustawa z dnia 20.02.2009 o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr 52 poz. 420)

3. Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe Strony
• Możliwość rozwoju turystyki • Położenie miejscowości w sercu Jury(krajobraz, ostańce) • Występowanie kompleksu leśnego • 60% mieszkańców wsi w wieku produkcyjnym • Mili i zyczliwi mieszkańcy • Promocja miejscowości przy okazji realizowanych imprez sołeckich, gminnych, powiatowych i wojewódzkich, • Długoletnie tradycje, obyczaje(kiszenie kapusty, darcie pierza, misie, wspólne śniadanie wielkanocne, odpust parafialny, powiatowy Wyścig Rowerowy z „Maksymilianem na Maxa” • Reaktywizacja Koła Gospodyń Wiejskich • Dobry stan drogi gminnej • Duża aktywność KGW • Obecność sieci teleinformatycznych, szerokopasmowych • Realizacja projektów EFS- „człowiek najlepsza inwestycja”	• Brak miejsc noclegowych • Mało wypromowana miejscowość • Brak „charakteru miejscowości, występowanie zaniedbanych posesji • Mało widoczne ostańce i góry ze względu na zalesienie • Lasy zanieczyszczane przez turystów i pielgrzymów • Występowanie dzikich wysypisk, na obszarach leśnych, porzucanie odpadów • Zbyt niska świadomość ekologiczna, duża liczba wypalanych traw • Niewystarczająca umiejętność pozyskiwania środków z dotacji UE • Nie świadomość pozyskiwania środków finansowych na działania proekologiczne (kolektory, baterie słoneczne) • Słaba komunikacja publiczna • Brak placówki oświatowej i instytucji kulturowej • Brak ośrodka zdrowia • Brak świetlicy środowiskowej • Brak parkingu • Brak estetyki w miejscach publicznych • Brak sieci kanalizacyjnych, • Wyeksploatowana sieć wodociągowa • Brak zaplecza sportowego, kulturalnego • Wysokie bezrobocie, brak

	miejsz pracy, potrzeba pozyskania inwestora, • Brak dopuszczenia działek rolniczych pod zabudowę jednorodzinną lub letniskową • Konieczność rozbudowy sieci wodociągowej • Konieczność budowy parkingu, placu zabaw, • Sąsiedztwo z Parkiem Krajobrazowym(uprawy niszczone przez dzikie zwierzęta) • Brak kompleksu sportowego, • Brak bazy turystycznej • Brak siłowni zewnętrznej • Brak chodników, rowów melioracyjnych oraz ścieżek rowerowych
Szanse	Zagrożenia
• Rozwój agroturystyki i turystyki • Duża tendencja wzrostowa do osiedlania się na terenach wiejskich • Możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych • Stworzenie miejsc pracy • Promocja miejscowości przez działające organizacje KGW oraz Parafialne • Rozbudowa kompleksów sportowych w tym budowa siłowni zewnętrznej • Poprawa estetyki miejscowości • Pomoc dla rolników w organizacji grup producenckich Pomoc Urzędu Gminy w informowaniu i wypełnianiu wniosków o dofinansowanie z funduszy UE – inwestycji w gospodarstwach	• Nieuczciwa konkurencyjność • Niewystarczający kapitał inwestycyjny • Migracja ludzi zwłaszcza za granicę • Nuda, brak rozrywki, sposobu i miejsca spędzania wolnego czasu • Łatwy dostęp dzieci i młodzieży do używek • Niekorzystny wpływ sąsiedztwa Parków Krajobrazowych na rozwój niektórych działów gospodarki.

4. Wizja rozwoju miejscowości Gorzków Stary – cel nadrzędny

Wizja rozwoju życia mieszkańców Gorzkowa Starego nastąpi poprzez:

- poprawę standardu życia mieszkańców poprzez stymulację rozwoju gospodarczego
- zdobycie konkurencyjnej pozycji w regionie w zakresie rozwoju rekreacji przy wykorzystaniu posiadanych walorów kulturowych, klimatycznych i krajobrazowych

5. Działania marketingowe i promocyjne

- opracowanie ofert promujących miejscowość oraz współpraca z mediami
- nawiązanie kontaktu z instytucjami zajmującymi się marketingiem
- promocja wsi podczas organizowania imprez kulturalnych o zasięgu ponad lokalnym
- pozyskanie znaczącej liczby osób przyjeżdżających do miejscowości i sympatyzujących z miejscowością w celu promocji także poza granicami kraju.

6. Arkusz planowania długoterminowego:

- poprawa wizerunku wsi

Cel ten będzie realizowany poprzez uczestnictwo w programach finansowanych ze środków unijnych

- organizowanie konkursów, np. najpiękniejsza posesja, ogródek,
- zaprojektowanie przez architektów ciekawego wyglądu miejsca publicznego, w celu nadania charakteru miejscowości

7. Rozwój infrastruktury na terenie wsi

Wskazany cel strategiczny realizowany będzie poprzez wsparcie następujących zagadnień:

- podjęcie współpracy z Gminą w celu pozyskania środków zewnętrznych na wymianę i rozbudowę sieci wodociągowej i budowę chodnika
- zmiany w planach zagospodarowania przestrzennego w celu dopuszczenia działek rolnych do zabudowy jednorodzinnej i letniskowej
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej i budowa parkingu
- budowa placu zabaw, ściany do wspinaczki, siłowni zewnętrznej, punktów noclegowych i małych gastronomii.

- podjęcie działań w celu pozyskania środków na założenie kolektorów słonecznych,
- poprawa warunków na świadczenie usług kulturalnych i rekreacyjnych w Gorzkowie Starym poprzez budowę placu zabaw, stworzenie warunków do rozwoju turystyki i agroturystyki, pozyskanie inwestora lub wykorzystanie istniejących gospodarstw. Budowa chodników poprawi bezpieczeństwo mieszkańców. Chodnik ten będzie zarówno promocją Gminy Niegowa oraz służyć będzie mieszkańcom Jury.

8. Rozwój świadomości społeczeństwa w tworzeniu lokalnych warunków tworzenia gospodarki rynkowej

Określony powyżej cel strategiczny będzie realizowany poprzez:

- Zawiązywanie lokalnych grup działających w regionie w celu wspólnej promocji,
- Tworzenie sieci informacyjnej o możliwościach usług np. agroturystyki
- Opracowanie we współpracy z Urzędem Gminy Niegowa ofert dla inwestorów prywatnych, chcących inwestować w Gorzkowie Starym

9. Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa

Przedstawiony cel realizowany będzie poprzez:

- Pomoc w organizowaniu się rolników indywidualnych w grupy producenckie i marketingowe
- Działanie na rzecz rozwoju alternatywnych miejsc pracy na obszarach wiejskich poprzez promowanie agroturystyki
- Pomoc Urzędu Gminy Niegowa w informowaniu i wypełnianiu wniosków o dofinansowanie z funduszy unijnych

10. Poprawa warunków życia społeczeństwa lokalnego

Najwyższym dobrem dla mieszkańców jest zapewnienie im odpowiednich warunków do życia i rozwijania własnych działalności gospodarczych. Dlatego też duży nacisk zostanie położony na poprawę warunków życia społeczeństwa lokalnego w Gorzkowie Starym przez:

- Poprawę zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności. Priorytet ten będzie realizowany przez:
 - współpracę z Gminą
 - pomoc w organizacji działań przeciwdziałającym patologiom społecznym

- Poprawę stanu zdrowotności społeczeństwa
- Działania na rzecz ograniczenia bezrobocia poprzez promowanie różnych form zatrudnienia, szkolenia w celu podniesienia kwalifikacji
- Poprawę bezpieczeństwa publicznego przez promowanie i współpracę ze szkołą zachowań podnoszących stan bezpieczeństwa, przeciwdziałanie przestępczości.
- Korzystanie z programu UE

11. Podniesienie jakości kapitału ludzkiego wśród młodzieży i dorosłych

W celu zatrzymania młodzieży w miejscowości Gorzków Stary niezbędne jest stworzenie warunków do rozwijania i kształcenia. Cel ten zostanie osiągnięty:

- Przez współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Myszkowie
- Wspieranie działań na rzecz poprawy jakości kształcenia
- Współpraca z dyrektorem SP w Ludwinowie
- Tworzenie form pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
- Tworzenie siłowni zewnętrznej i innych obiektów sportowych
- Kontynuacje działań promujących młodzież szczególnie uzdolnioną a znajdującą się w trudnej sytuacji materialnej.

12. Wykorzystanie walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego dla potrzeb rozwoju turystyki i rekreacji

W ramach działań długoterminowych planowane jest wdrożenie w życie celu polegającego na:

- Opracowanie wspólnie z Gminą ofert promujących miejscowość
- Współpraca z mediami
- Rozwój bazy turystycznej
- Promowanie czynnego wypoczynku – wyścig rowerowy
- Organizacje imprez o charakterze cyklicznym promujący miejscowość,
- Budowa wyciągu narciarskiego.

13. Rozwój zaplecza sportowego w celu rozwoju sportu na poziomie lokalnym

Baza sportowa w miejscowości Gorzków Stary jest nieodzownym elementem funkcjonowania dla każdej społeczności, dlatego też postawiono na:

- Promowanie i rozwijanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych zdrowego trybu życia poprzez rozwój dyscyplin sportowych jak – piłka nożna, tenis stołowy, piłkarzyki, wyścig rowerowy – „z Maksymilianem na Maxa”
- Budowa boiska sportowego,
- Organizowanie rozgrywek piłkarskich o charakterze lokalnym

14. Utrzymanie i wzmocnienie tożsamości miejscowości oraz wartości życia wiejskiego.

Na terenie miejscowości Gorzków Stary działa organizacja pozarządowa Stowarzyszenie „BERCHMANS”, która wspiera różnego rodzaju formy życia kulturalnego.

15. Arkusz planowania krótkoterminowego

- Budowa chodnika na terenie Gorzkowa Starego

16. Opis planowanych przedsięwzięć – wizja odnowy wsi

Położenie wsi Gorzków Stary blisko szlaków turystycznych, w sercu Jury Krakowsko – Częstochowskiej stanowi szansę na rozwój turystyczny miejscowości oraz walory przyrodniczo – krajobrazowe. Ukierunkowanie działalności mieszkańców i władz w stronę rozwoju turystycznego. Podjęcie tego zadania umożliwi rozwój wsi, dzięki odwiedzinom turystów z Polski i zagranicy. To z kolei może przyczynić do powstania gospodarstw agroturystycznych. Zmiana charakteru wsi z rolniczego na rolniczo – turystyczne może w znaczny sposób ograniczyć bezrobocie i marginalizację lokalnej społeczności. Ograniczenie pauperyzacji wsi może służyć aktywizacji społeczno – kulturalnej mieszkańców. Realizacji pomoże w służbie wykonanie chodnika przez miejscowość Gorzków Stary poprawa estetyki miejscowości i zagospodarowanie miejsc publicznych, wykonanie placu

zabaw. W celu realizacji poszczególnych założeń należałoby podjąć następujące działania:

- a) Przygotować dokumentację do wykonania projektu chodnika
- b) Wykonanie i wyposażenie placu zabaw

17. Zarządzanie

Jednostką odpowiedzialną za realizację całego Planu Odnowy Miejscowości Gorzków Stary jest nieformalna grupa Odnowy Wsi w skład której wchodzi członkowie Rady Sołeckiej z Sołtysem na czele, mieszkańcy wsi Gorzków Stary oraz przedstawiciele Urzędu Gminy w osobach Wójt Gminy Niegowa.

18. Zgodność Planu Odnowy miejscowości z dokumentami i wyższego rzędu

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Gorzków Stary spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju Gminy oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne, a ich osiąganie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągania celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Niektóre z zapisanych celów i zadań mogą być realizowane przy wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych wyższego szczebla. Te ostatnie bowiem posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywoła pozytywne efekty dla rozwoju miejscowości Gorzków Stary. Taki zapis Planu pozwolił na osiągnięcie integracji polityki kształtowania rozwoju gospodarczego na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Niegowa
Zofia Kasznia

INDEKSY

SPIS TABEL

Tabela nr 1 - Dane demograficzne – miejscowości Gorzków Stary w latach 2002-2012 str. 17

Tabela nr 2 - Struktura bezrobocia w Gorzkowie Starym w zależności od wykształcenia..... str. 21

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek nr 1 – mapa województwa śląskiegostr. 7

Rysunek nr 2 – Lokalizacja gminy w otoczeniu subregionu północnego, woj. śl.
czyli powiatu myszkowskiego str. 7

SPIS FOTOGRAFII

Fot. nr 1 – wjazd do Gorzkowa Starego od strony Bystrzanowice Dwór	str. 1
Fot. nr 2. Wjazd do Gorzkowa Starego od strony Gorzkowa Nowego, Złotego Potok, Janowa, Częstochowa	str. 8
Fot. nr 3. Panorama miejscowości Gorzków Stary.....	str. 9
Fot. nr 5. Roślinność w Gorzkowie Starym.....	str. 11
Fot. nr 6. Roślinność w Gorzkowie Starym	str. 12
Fot. nr 7. Roślinność w Gorzkowie Starym	str. 13
Fot. nr 8. Bluszcz pospolity	str. 13
Fot. nr 9 Dziewięsił bezłodygowy	str. 13
Fot. nr 10. Kalina koralowa.....	str. 13
Fot. nr 11. Przytulnia wonna	str. 13
Fot. nr 12. Góra	str. 14
Fot. nr 13 Zbiornik wodny	str. 15
Fot. nr 14 . Remiza Strażacka w Gorzkowie	str. 16
Fot. nr 15. Przychodnia w Ludwinowie.....	str. 19
Fot. nr 16. Odnowiona Szkoła Podstawowa w Ludwinowie	str. 20
Fot. nr 17. Gospodarstwa domowe i rolne w Gorzkowie Starym	str. 22
Fot. nr 18. Sady domowe w Gorzkowie Starym	str. 23
Fot. nr 19. Rolnictwo w Gorzkowie Starym	str. 24
Fot. nr 20. Droga w Gorzkowie Starym	str. 25

Załącznik nr 1
Do Planu Odnowy
Miejscowości Gorzków Stary
na lata 2014- 2020

**CHARAKTERYSTYKA I OPIS OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM
ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW
SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH,
ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY
FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE**

Położenie Gorzkowa Starego blisko szlaków turystycznych stanowi szansę na rozwój turystyczny miejscowości. Jej walory przyrodniczo – krajobrazowe, atrakcyjne obyczaje i tradycje ludowe stanowią podstawę do ukierunkowania działalności mieszkańców.

Gorzków Stary nie posiada chodników, które pozwoliłyby na poprawienie bezpieczeństwa.

W miejscowości Gorzków Stary działa jednostka OSP i KGW.

Poprawa estetyki miejscowości wiąże się z zagospodarowaniem miejsc publicznych. Jest to ważny warunek umożliwiający rozwój miejscowości pod względem turystycznym. Ciekawe zaaranżowanie miejsc publicznych umożliwi wyjście z anonimowości i ukazanie „charakteru” wsi. Obecne aranżacje są przypadkowe i nie spójne. Brakuje miejsca zabaw dla dzieci, plac zabaw byłby bezpiecznym terenem, gdzie można by zorganizować czas wolny najmłodszym. Wykonanie tablic informacyjnych umożliwi orientację turystom i będzie służyć promocji naszej miejscowości. Stan naszych dróg jest dobry, należy jedynie dbać o ich należyte utrzymanie i wybudować chodnik dla pieszych.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Niegowa
Zofia Kasznia

Załącznik nr 2
Do Planu Odnowy miejscowości
Gorzków Stary na lata 2014- 2020

OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA GORZKÓW STARY

LP	NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	CEL REALIZACJI	PRZEZNACZENIE	TERMIN REALIZACJI	SZACOWANA KWOTA REALIZACJI W ZŁ	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1	BUDOWA CHODNIKÓW I UDROŻNIENIE ROWÓW PRZYDROŻNYCH	POPRAWA ESTETYKI I BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW	DLA MIESZKAŃCÓW I GOŚCI – TURYSTÓW,	2014	500.000,00	PROW 2007 - 2013
2.	BUDOWA WYCIĄGU NARCIARSKIEGO	POPRAWA ESTETYKI I BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW	DLA MIESZKAŃCÓW I TURYSTÓW	2015-2020	1.000.000,00	Środki unijne
3.	CIUCHCIA „GORZKOWSKA”	ZWIEDZANIE ATRAKCYJNYCH MIEJSC NA TERENIE NASZEJ GMINY; AKTYWIZACJA SPOŁECZNA; INTEGRACJA, POPRAWA WIZERUNKU NASZEJ GMINY I GORZKOWA STAREGO; POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI WSI.	DLA TURYSTÓW	2018 – 2020	900.000,00	Środki unijne